GOSPODARSTVO V OBČINI V PRVEM POLLETJU 1980

Še premalo kakovostnih sprememb

Komite za druženo planiranje in gospodarstvo je pripravil informacijo o poslovnem uspehu gospodarstva občine Ljubljana Center v prvem polletju 1980. Rezultate gospodarjenja bodo na septembrski seji obravnavali delegati vseh zborov skupščine občine, predhodno pa so jih ocenile družbenopolitične organizacije in izvršni svet skupščine občine.

Informacija ugotavlja, da se je v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta povečala vrednost industrijske proizvodnje, opravljenih gradbenih del, promet trgovine na drobno, menjava s tujino, zaposlenost je usklajena z usmeritvami o omejevanju zaposlovanja, gospodarske investicije so bile nižje, gospodarnost pa je bila, razen v nekaterih panogah, nekoliko slabša itd. Za boljšo oceno realnosti prikazanih finančnih rezultatov poslovanja pa je potrebno upoštevati gibanje cen v letošnjem letu, ki so kljub sprejetim ukrepom, imele močan vpliv na višino poslovnih rezultatov.

● Predsedstvo OK SZDL

Nekateri ugodni rezultati ne bi smeli nikogar uspavati, ker bodo tudi v bodoče potrebni izjemni napori za odpravljanje težav, tako v organizacijah združenega dela kot pri vključevanju občine v izpolnjevanje skupnih obveznosti. Še večje upoštevanje kvalitativnih vidikov gospodarjenja so zagotovilo za še uspešnejše gospodarjenje.

Ocena gospodarskih gibanj bi morala biti še bolj prilagojena že sprejetim stabilizacijskim dogovorom v skupščini, družbenopolitičnih organizacijah in organizacijah združenega dela, zato da bi bilo iz ustreznih primerjav razvidno, kako bo akcija za boljše gospodarjenje potekala do konca letošnjega leta in naprej, kje so rezerve, in kakšno pomoč je potrebno nuditi organizacijam združenega dela, da bodo lažje prebrodile težave.

Družbenopolitične organizacije morajo tudi v bodoče posvetiti pozornost položaju delavca kot samoupravljalca, in njegovemu vplivu v delovnem in življenjskem okolju. Skupaj z delavci je potrebno stalno odkrivati žarišča nestabilizacijskega obnašanja, kot so odločanje v ozkih krogih, skopa poslovna orientacija, neupoštevanje dogovorov in sporazumov, neupravičena rast cen, špekuliranje z blagom itd. Prav tako je potrebno v sklopu teh naporov obravnavati probleme, kot so nedelavnost, nedisciplina, neizkoriščenost kapacitet in delovnega časa ter drugo.

Zaostriti moramo tudi odgovornost družbenih dejavnikov znotraj organizacij združenega dela in asociacij pri razreševanju tistih vprašanj, ki presegajo možnosti posameznih organizacij združenega dela. Vsi ti subjekti morajo biti v funkciji združenega dela. V tem smislu je potrebno okrepiti tudi delegatsko odločanje.

Pri nadaljnjih stabilizacijskih naporih moramo biti pozorni do družbenega in osebnega standarda delavcev ter stalno spremljati, katerim in zakaj se v tem pogledu položaj slabša, ter ukrepati. V bodoče preskrba ne bo smela biti razsipniška.

Predsedstvo meni, da so vse subjektivne sile v občini odgovorne, da se še bolj okrepi dejavnost koordinacijskega odbora za stabilizacijo pri OK SZDL pri izvajanju sprejetega programa in da se v okviru odbora in v dogovoru z vsemi dejavniki v občini, pripravi tudi ustreznejša metodologija gospodarskih rezultatov za naslednje obdobje.

● Komite občinske konference ZKS

Podatki o poslovnem uspehu gospodarstva v občini kažejo na prvi pogled dokaj ugodno sliko, ki pa je precej drugačna, če pri tem upoštevamo rast cen.

Rast celotnega prihodka ne pomeni premika ne v obsegu ne v kakovosti poslovanja. Gospodarnost poslovanja in učinkovitost vloženih sredstev ter fizični obseg proizvodnje ne dosegajo lanskoletne ravni ob polletju. Delež sredstev za akumulacijo se je bistveno povečal, vendar je skoraj izključno odraz omejitev v osebni porabi. Medsebojna zadolženost gospodarstva narašča, narašča število kratkoročnih kreditov, ki jih zaprošajo delovne organizacije, poraslo je menično poslovanje. Realni osebni dohodek se je zmanjšal, produktivnost stagnira, primanjkuje repromateriala.

Subjektivne sile, v najširšem pomenu besede, od delegatov v skupščini, zlasti tistih v zboru združenega dela, sindikalnih organizacij znotraj kolektivov, potrošniških svetov, komunistov in drugih organiziranih sil, se v vsakdanjo borbo za boljše gospodarjenje vključujejo premalo enotno in organizirano. Res pa je tudi, da je cela vrsta nakopičenih problemov, ki se jih ne da razrešiti na ravni občine.

Gre med drugim tudi za področje cen, za nesorazmerja med ceno repromateriala in gotovih izdelkov ipd. Treba bo narediti usklajen program politične akcije, jo dosledno izvajati in sproti ugotavljati, kdo in kako izpolnjuje sprejete usmeritve, ki smo si jih zadali ob sprejemu srednjeročnega programa in za stabilizacijo gospodarstva.

● Predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov

Akcija uresničevanja stabilizacijske politike je sestavni del programa občinskega sindikalnega sveta, in bodo torej tudi v prihodnje temu področju namenili ustrezno pozornost. Ob tem pa bodo posebno pozornost namenili delovnim oziroma temeljnim organizacijam, ki so v polletju poslovale z izgubo: načrtujejo posebne pogovore z izvršnimi odbori osnovnih organizacij sindikata, na katerih bodo pretresli tudi ukrepe za odpravljanje izgub.

Delovni obiski pa ne bodo namenjeni le »zgubašem«, temveč tudi delovnim oziroma temeljnim organizacijam, kjer razporejanje dohodka ni usklajeno z dogovorom, saj bodo člani občinskega sveta zveze sindikatov – koordinirano z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in občinsko skupščino oziroma njenimi organi – obiskali tista samoupravna okolja, od katerih niso dobili obrazložitev za odstopanja od dogovora o razporejanju dohodka (teh je enajst) in dvanajst samoupravnih okolij iz katerih so posredovali neustrezne odgovore.

Od vseh delovnih okolij, v katerih so osebni dohodki prekoračili dovoljena merila, bodo terjali konkreten program usklajevanja osebnih dohodkov do konca letošnjega leta. Na eni prihodnjih sej pa bo predsedstvo sprejelo tudi ustrezne sklepe oziroma za nekatere OZD predlagalo ukrepe družbenega varstva.

Pobudo za ukrep družbenega varstva v ZIV TAM »Boris Kidrič« tozd PAN Ljubljana, pa je zaradi izgube, predsedstvo občinskega sindikalnega sveta sprejelo že na tej seji, saj so v tem tozdu, ki izdeluje oljne gorilnike, »prigospodarili« 350 tisoč din izgube. Proizvodnja se je v letošnjem prvem polletju zmanjšala, v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta, za 39 odstotkov, istočasno pa so se povečale zaloge surovin in materiala, predvsem pa nedokončanih izdelkov. Take razmere narekujejo v tozdu ukinitev proizvodnega programa oljnih gorilnikov, nadomestne proizvodnje pa za zdaj še niso določili.

● Izvršni svet

Poslovni rezultati gospodarstva so sicer ugodni, vendar ob upoštevanju rasti cen, ne pomenijo bistvene spremembe ne v obsegu ne v kakovosti poslovanja gospodarstva v občini Center.

Gospodarnost poslovanja in učinkovitost vloženih sredstev sta bili v letošnjem prvem polletju slabši, kot v enakem obdobju lani. Bistveno večji delež sredstev za akumulacijo je skoraj izključno odraz omejitev na področju osebne porabe, ne pa kakovostnih sprememb v gospodarjenju s sredstvi. Stopnja medsebojne zadolženosti gospodarstva narašča, zaloge blaga so manjše (relativno) kot lani ob polletju. To pomanjkanje občasno občutijo tudi potrošniki.

Vendar pa je višina izgube in število organizacij združenega dela, ki so ob polletju poslovale z izgubo, manjša kot lani, prav tako je ugodnejše razmerje med uvozom in izvozom. Izvoz je bil za 45,7 odstotka večji kot lani ob polletju, uvoz pa za 13 odstotkov večji. Seveda bo treba s tako aktivnostjo v tem polletju nadaljevati oziroma jo še stopnjevati.

Zaposlovanje je v občini Center v skladu z načrtom, treba pa bo z boljšo organizacijo dela in dograjevanjem sistema stimulativne delitve sredstev za osebne dohodke, vplivati na večjo storilnost. Globalna razmerja v razporeditvi dohodka pa kažejo na to, da je gospodarstvo v občini v prvem polletju upoštevalo določila dogovora o razporejanju dohodka.

Kljub temu, da podrobna analiza o polletnem gospodarjenju še ni nared, bo izvršni svet že sedaj svojo dejavnost usmeril v naslednja področja: v nekaterih delovnih organizacijah bodo skupno ponovno ovrednotili razvojne programe, izvršni svet bo vztrajal na tem, da delovne organizacije izkoristijo vse svoje možnosti in izvoz še povečajo, izdelal bo analizo investicij, ki so že v teku, ter podprl tiste, ki pomenijo možnost večjega izvoza. Nadaljeval bo s prizadevanji za dohodkovno povezovanje trgovine in proizvodnje, zlasti na področju avtobranže, kemije in tekstila.

J. T., A. V., J. Š.

OSNUTKI SAMOUPRAVNIH SPORAZUMOV O TEMELJIH PLANOV SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI ZA OBDOBJE 1981–85

Želje in možnosti

Te dni poteka tudi v naši občini, v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, razprava o osnutkih samoupravnih sporazumov o temeljih planov SIS družbenih dejavnosti, s katerimi so opredeljene planske naloge za prihodnjih pet let.

Glede na to, da imajo nekateri osnutki sporazumov še vsebinske pomanjkljivosti, se pričakuje, da bodo v razpravi oblikovani takšni predlogi in dopolnila, ki bodo pripomogli k realnejšemu oblikovanju vsebine sporazumov.

Ponudeni programi o osnutkih so ovrednoteni za celotno plansko obdobje, in izhajajo iz lanskoletnih cen. Kljub dogovoru, da bo rast družbenega proizvoda v naslednjem planskem obdobju dosegla 4 odstotke (verjetno pa bo še nekoliko nižja), niso to izhodišče upoštevale vse skupnosti v pripravi osnutkov sporazumov, in so opredelili višja izhodišča. Vendar programi, ki prekoračujejo dogovorjeno stopnjo, ne širijo občinskih nalog, pač pa gre to na račun obsega solidarnosti in vzajemnosti na ravni republike.

Nosilci javne razprave so bili preko Komiteja za družbene dejavnosti v naši občini še posebej opozorjeni, naj vso pozornost posvetijo predvsem dopolnilnim programom posameznih samoupravnih skupnosti, kjer bo potrebno krčiti obseg zastavljenih nalog, ker niso vselej realne, glede na možnosti v prihodnjem srednjeročnem obdobju. Pri tem pa je potrebno upoštevati tudi izhodišča, da so v naši občini kot prednostna področja opredeljena: osnovno in usmerjeno izobraževanje, otroško varstvo in zdravstvo.

Tudi zastavljene investicijske naloge na raznih področjih družbenih dejavnosti so bolj odraz želja kot pa dejanskih možnosti družbe, zato bo investicijam potrebno v razpravi posvetiti pozornost ter presoditi, kaj je nujno in kaj lahko še počaka.

V tem trenutku še tudi niso znane in jih zato samoupravni sporazumi kot osnutki ne vsebujejo, realne prispevne stopnje za posamezna področja. Realne prispevne stopnje bo možno izračunati na podlagi projekcije BOD, ki bo znana šele po devetmesečnih analizah družbeno-ekonomskih gibanj. Tako lahko pričakujemo, da bodo opredeljene v predlogih sporazumov, ki bodo posredovani v sprejem konec oktobra oziroma v začetku novembra letos.

Znani pa so že viri in osnove, iz katerih se bodo oblikovala sredstva za financiranje posameznih področij. Tako bo dohodek vir in osnova za financiranje usmerjenega izobraževanja, raziskovanja in starostnega zavarovanja kmetov, osebni dohodek pa za financiranje zdravstva, zaposlovanja in pokojninsko invalidskega zavarovanja, otroškega varstva, izobraževanja, kulture, telesne kulture, zdravstva (nadomestila za OD) in socialnega skrbstva. Uvaja pa se tudi nova prispevna stopnja za programe občinskih raziskovalnih skupnosti in program republiške telesno-kulturne skupnosti.

ARTUR BOROJE

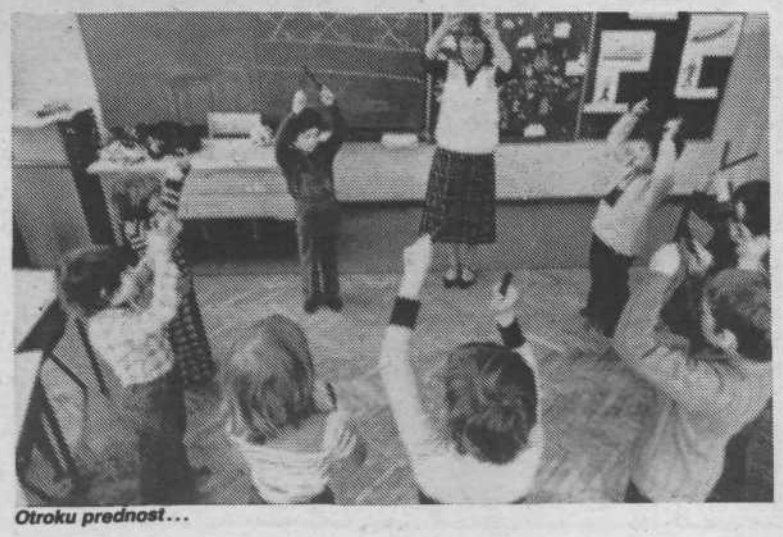

Otroku prednost...